

**Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság**  
**16.Bf.226/2019/12.**

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2020. év január hó 14. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

**í t é l e t e t:**

A közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 10.B.708/2016/79. számú ítéletét megváltoztatja.

A magánfél által előterjesztett 20.000.000.- (húszmillió) forint polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

A vádlott lakóhelye: -

Az ítélet bevezető részében a tárgyalási napok között a 2017. év március hó 10. napját is feltünteti, a 2017. év „április” hó 3. napjaként megjelölt határnapban a hónapot „május hóra” cseréli, míg a felsorolásból a 2018. év július hó 6. napot mellőzi.

A felmerült bűnügyi költségből a pótmagánvádló 330.205.- (háromszázharmincezer-kettőszázöt) forintot köteles az államnak megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

**I n d o k o l á s :**

A vádlottal szemben a pótmagánvádló emelt vádat jogi képviselője útján közúti veszélyeztetés büntette [1978. évi IV. tv. (a korábbi Btk.) 186. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont], valamint segítségnyújtás elmulasztásának büntette [korábbi Btk. 172. § (1) bekezdés és (3) bekezdés] miatt.

A pótmagánvádat befogadó Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.B.22.567/2014/43. számú végzésével - hatáskörének hiányát megállapítva - az ügyet a Fővárosi Törvényszékhez tette át arra tekintettel, hogy a vád tárgyává tett cselekmény életveszélyt okozó testi sértés büntettének [korábbi Btk. 170. § (1) bekezdés és (6) bekezdés I. fordulat] is minősülhet.

A Fővárosi Törvényszék 2019. május 24. napján kihirdetett, 10.B.708/2016/79. számú ítéletével a vádlottat az ellene emelt - és a 2012. évi C. törvény (Btk.) szerint minősített - közúti veszélyeztetés büntette [Btk. 234. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont I. fordulat] és segítségnyújtás elmulasztásának büntette [Btk. 166. § (1) bekezdés és (3) bekezdés I. fordulat] miatt emelt vád alól felmentette.

Az ítélettel szemben a pótmagánvádló és jogi képviselője jelentett be fellebbezést, a vádlott terhére a felmentés miatt a vádlott bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

A pótmagánvádló jogi képviselője a fellebbezést írásban megindokolta.

Elsődlegesen, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének olyan

mértékben és olyan jelleggel nem tett eleget, amely lényeges hatással volt a bűnösség megállapítására [Be. 609. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pont].

Másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a részleges megalapozatlanság kiküszöbölését, eltérő tényállás rögzítését, ennek alapján a vádlott bűnösségének megállapítását és büntetés kiszabását kérte. A részleges megalapozatlanság okát abban látta, hogy az elsőfokú ítélet "meghatározó" mértékben ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítás érintő iratok tartalmával [Be. 592. § (2) bekezdés c) pont]. Emellett a tényállás felderítetlen voltára is hivatkozott.

A jogi képviselő álláspontja szerint a törvényszék az indokolási kötelezettség megsértésével a bizonyítékokat egyoldalúan, csak a vádlotti előadást alátámasztó körben értékelte, nem vette figyelembe a műszaki-, és orvos szakértői véleményeknek azokat a részeit, amelyek a sértetti előadást teszik hitelessé.

Rámutatott, hogy a pótmagánvádló sértett következetes állítása szerint a szélvédő üveg pókhálószerű, benyomatos törése az elütése során, a fej szélvédő üveghez csapódása folytán keletkezett. Ezt a körülményt a műszaki szakértő nem zárta ki abban az esetben, ha az elütés elsodrásos jellegű volt, és a sértett oldaláról "bedől" vagy "beugrott" a jármű irányába; illetve, ha ugyan frontális elütés történt, de az elütés pillanatában a sértett felugrott, vagyis lábai nem a talajon voltak. Az utóbbi mechanizmus megtörténtét a rendszám tábla észlelt rongálódása hitelesíti, amelynek magasságában a felugrás folytán a sértett bokája helyezkedett el.

Az orvos szakértői vélemények szerint a pótmagánvádló sérülései is összhangba hozhatók a vallomásával. A térsérülés hiányát a gyalogos elütés pillanatában történt felugrása magyarázhatja. Fejsérüléseinek többoldalú elhelyezkedése abból adódik, hogy e sérülések részben az elütés, részben a motorháztól való leesés és a test földön történt elmozdulása során jöttek létre.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét elmulasztva nem értékelte azt a pótmagánvádlói felvetést sem, hogy a szélvédő szűrési mechanizmusból eredő rongálódásai a vád tárgyává tett cselekmény után keletkeztek, azokat egy konstruált védekezést szolgálva utólag hozták létre. Ezzel összefüggésben nem értékelte az elsőfokú bíróság azt a körülményt sem, hogy a járműnek nem volt hatósági szemléje.

Végül az indokolás hiányossága az is, hogy az elsőfokú bíróság nem vonta értékelési körébe a vádlottnak a sértetthez írt leveleit, amelyekben - megítélése szerint - a vádlott gyakorlatilag elismerte, hogy elütötte a sértettet.

A jogi képviselő álláspontja szerint az ítélet megalapozatlansága elsődlegesen abból fakad, hogy a tényállás lényeges ponton ellentétes a bizonyítékok tényleges tartalmával. Noha a törvényszék a tényállást a vádlott vallomása alapján állapította meg, olyan mozzanatot is rögzített, amely e vallomásokban nem szerepelt. Az elsőfokú ítélet tényállása ugyanis azt tartalmazza, hogy a pótmagánvádló "dühében beütötte a szélvédőt", ezt azonban a vádlott egyetlen vallomásában sem állította, csak a szélvédő többszöri késsel történő megszúrásáról számolt be. Ezért a tényállásnak ezt a mozzanatát mellőzni kell.

A megalapozatlan tényállás-rész elhagyásával azonban a vádlotti vallomás műszaki szakértői eszközökkel már nem támasztható alá. A vádlott által mondott módon ugyanis az ép szélvédő késsel nem szúrható át, ilyen rongálódás csak akkor hozható létre, ha szélvédő anyagának egységét egy korábbi erőbehatás már megbontotta.

A megalapozatlanság körébe tartozó körülmény az is, hogy a bíróság bizonyítás felvételével nem ellenőrizte a szúrásos rongálódások utólagos keletkezésének lehetőségét.

A megalapozatlanság kiküszöbölésére a pótmagánvádló jogi képviselője bizonyítási indítványt terjesztett elő. A műszaki szakértői vélemény kiegészíttetését és szimuláció elkészítését kérte arra vonatkozóan, hogy a vádlott elmondása szerinti elütési mechanizmusban a fej becsapódása okozhatta-e a szélvédő benyomatos törését, illetve, hogy az elütés pillanatában „elemelkedett, terheletlen láb esetén” a test milyen mozgásokat végez, és ezzel összefüggésben milyen járműrongálódások és gyalogos sérülések kialakulása várható. Indítványozta továbbá a műszaki-, és mindkét orvos szakértő újbóli, együttes meghallgatását.

A szükségesnek ítélt bizonyítás lefolytatása érdekében másodfokú tárgyalás kitűzését indítványozta.

A jogi képviselő véleménye szerint a bizonyítás kiegészítése után a sértetti vallomás megerősítést nyerhet, és ez képezheti a tényállás alapját, amely vonatkozásában a jogos védelem megállapításának már nincs helye.

A pótmagánvádló jogi képviselője észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el a sértett 2017. március 10. napján előterjesztett, 20.000.000 forint megtérítésére vonatkozó polgári jogi igényét.

A másodfokú bíróság az ügyet nyilvános ülésen bírálta el [Be. 599. § (1) bekezdés].

A pótmagánvádló jogi képviselőjének a bizonyítási indítványát elutasította. Ennek okát határozatának a bizonyítékok mérlegelésével foglalkozó részében ismerteti.

A másodfokú nyilvános ülésen a pótmagánvádló jogi képviselője fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta.

A jogorvoslat írásbeli indokolásában kifejtettek lényegét kiemelte és utalással hivatkozott az elsőfokú eljárásban elmondott perbeszédének a tartalmára is.

Indítványa változatlanul elsődlegesen az elsőfokú ítélet - indokolási kötelezettség lényeges és releváns megsértése okából történő - hatályon kívül helyezését célozta [Be. 609. § (2) bekezdés d) pont].

Másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte. Változatlan álláspontja szerint, az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan, mert az ott megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, ugyanis a vádlotti vallomás elfogadása és alapulvétele mellett olyan lényeges tény is tartalmaz, ami nem szerepel ezen elfogadott bizonyítékban [Be. 592. § (2) bekezdés c) pont]. Megítélése szerint ez a megalapozatlanság az iratok tartalma alapján is kiküszöbölhető. Véleményének az igazolására a vádlotti vallomás egyes elemeit, valamint a műszaki-, és orvosszakértői vélemények egyes megállapításait idézte.

Álláspontja szerint a megalapozottá tett tényállás lehetőséget teremt a váddal egyező tényállás és vádlotti bűnösség megállapítására.

A büntetéskiszabás körében nem tett indítványt. Ugyanakkor megismételte a polgári jogi igény elbírálásának a szükségességére vonatkozó észrevételét.

A másodfokú nyilvános ülésen a pótmagánvádló csatlakozott a képviselőjéhez.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő a törvényszék ítéletének megalapozott voltát, jogilag helyes álláspontját hangsúlyozta, ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott csatlakozott a védőjéhez.

Utolsó szó jogával nem kívánt élni.

A pótmagánvádlónak és jogi képviselőjének fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálata.

A felülbírálat teljes körű volt, mivel a vádlói fellebbezések a bűnösség körében hozott elsőfokú döntést sérelmezték. Ezért a felülbírálat kiterjedt az eljárási szabályok megtartásának teljes körű vizsgálatára, valamint az ítélet megalapozottságának, a bűnösség kérdésében hozott döntésnek és a jogkövetkezmények helyességének az értékelésére [Be. 590. § (1) bekezdés és (2) bekezdés].

A büntetőügy sajátossága volt, hogy az eljárás két perjogi kódex hatálya alatt zajlott. Az elsőfokú eljárásban 2018. év július 1. napjáig az 1998. XIX. törvény (korábbi Be.), míg ezt követően a 2017. évi XC. törvény (Be.) rendelkezései voltak az irányadók.

Az eljárási cselekmény törvényességét mindig a foganatosítása idején hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően kell értékelni. A hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban az új törvény rendelkezéseit is alkalmazni kell, ugyanakkor a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha azt, az új törvény másként szabályozza [Be. 868. § (1) bekezdés, 870. § (1) bekezdés].

A perjogi szabályokat az elsőfokú bíróság megtartotta.

A törvényszék tanácsban kezdte meg az ügy tárgyalását, majd 2018. július 6. napjától kezdődően, az átmeneti eljárási rendelkezéseinek megfelelően, egyesbíróként járt el [Be. 868. § (3) bekezdés].

A Fővárosi Törvényszék helyesen járt el, amikor lefolytatta a pótmagánvádas eljárást.

Az erre jogosult, a törvényes határidőben benyújtott vádindítványban, pótmagánvádra elbírálható cselekmények miatt emelt vádat [korábbi Be. 229. § (1) bekezdés, 231. § (1) bekezdés], (EBH 2015. B. 30.).

A vád tárgyává tett cselekmény egyben a sértett jogainak közvetlen sérelmét, illetve veszélyeztetését írta le, így a pótmagánvádas eljárás folytatásának a feltételei a hatályos eljárási törvény rendelkezései szerint is fennállnak [Be. 787. § (3) bekezdés c) pont].

A vádindítvány tartalmi és formai elemei a benyújtáskor megfeleltek a jogszabályban írtaknak [korábbi Be. 230. § (2), 217. § (3) bekezdés a-c) és h) pont].

A vád nem tartalmazta a polgári jogi igényt. A pótmagánvádló magánfélként, a vád benyújtását követően, 2017. március 10. napján 20.000.000 forint polgári jogi igényt terjesztett elő (/6. tjk. 16. oldal).

A korábbi Be. rendelkezéseiből az következik, hogy a polgári jogi igény megjelölése a vádiratnak csak akkor kötelező tartalmi eleme, ha az igény bejelentése a pótmagánvadás benyújtása előtt már megtörtént [korábbi Be. 217. § (3) bekezdés g) pont]. A korábbi Be. több rendelkezéséből is az következett, hogy a polgári jogi igény a vádirat benyújtása után is előterjeszthető volt [korábbi Be. 284. § (2), b) pont, 316. §]. Az előterjesztés lehetséges legkésőbbi idejére nézve pótmagánvádas eljárásban a Be. már korlátozó rendelkezéseket tartalmaz, az igénynek a vádindítványban szerepelnie kell [Be. 788. § (3) bekezdés]. Ez a rendelkezés azonban az előterjesztéskor nem volt hatályban.

Ebből következően a sértett polgári jogi igényét joghatályosan előterjesztettnek kell tekinteni.

Az elsőfokú eljárásban a bizonyítás felvétel törvényes volt.

A törvényszék jogszerűen ismertette a vádlott tanúként tett vallomását, mert e vallomásokról készült jegyzőkönyvek tartalmazták a szükséges törvényes figyelmeztetést és az erre adott választ [korábbi Be. 291. § (2) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság ugyancsak törvényesen tette felolvasással a bizonyítás részévé az 1-es számú tanú vallomását. A felolvasást a tanú eredményes idézésének többszöri meghíúsulását követően a pótmagánvádló jogi képviselője indítványozta, a személyes kihallgatást a jogosultak nem kérték [Be. 527. § (2) bekezdés a) pont].

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványoknak széleskörűen helyt adott.

A vádindítványban foglalt bizonyítási indítványokat teljesítette. Ezen túlmenően a pótmagánvádló jogi képviselőjének több, ezt követően előterjesztett bizonyítási indítványának is helyt adott. Így, műszaki szakértő kirendelésével írásbeli szakvéleményt szerzett be, majd tárgyaláson a műszaki szakértőt a nyomozás során kirendelt orvos szakértővel együtt meghallgatta. Újabb orvos szakértőt rendelt ki a sértetti sérülések maradandóságának a vizsgálatára, illetve e szakértőt - mintegy ellenőrző jelleggel - a sérülések keletkezési mechanizmusára is nyilatkoztatta. Tanúként hallgatta meg a cselekmény közelében tartózkodó 2-es számú tanút.

A törvényszék a védő bizonyítási indítványának helyt adva hallgatta meg a vádlott édesapját a vádbeli események utáni történésekre.

A törvényszék elutasította 3-as számú tanú tanúként történő kihallgatására tett vádlói indítványt. Döntését az eljárási szabályoknak megfelelően az ítéletében részletesen megindokolta (elsőfokú ítélet 9. oldal utolsó bekezdés, 10. oldal 1. bekezdés), [Be. 561. § (3) bekezdés f) pont]. Döntésével a másodfokú bíróság egyetértett.

A pótmagánvádló és jogi képviselője kérte 4-es számú és 5-ös számú tanúként történő kihallgatását, valamint a helyszíni tárgyalás megtartását.

A törvényszék e bizonyítási indítványok teljesítését mellőzte. Ennek okát az ítéletében nem jelölte meg, ezzel kisebb mértékben eltért az eljárási kódex fent jelzett rendelkezésétől. E vonatkozásban az indokolás elmulasztása azonban nem tekinthető olyannak, amely lényeges hatással lett volna az ítélet felülbíráhatóságára, és a bizonyítás mellőzése nem érintette az ítélet megalapozottságát. Az indítványozó a nevezettek esetében nem jelölte meg, hogy a tanúk vallomása milyen bizonyítandó tény tekintetében lehet releváns és azt sem, hogy a helyszíni tárgyalás tartása milyen célt szolgálna. Amennyiben a bizonyítási indítvány relevanciája nem állapítható meg, a bizonyítás elrendelésének sincs alapja.

A törvényszék a tárgyalás folytonosságára vonatkozó szabályokat is megtartotta.

A másodfokú bíróság észlelte azonban, hogy a tárgyalási napok között az elsőfokú bíróság megjelölte a 2018. július 6-át is. Az e napra kitűzött tárgyaláson azonban az ügy érdemére vonatkozó bizonyítás felvétele nem történt. Pusztán bírói kérdésre a pótmagánvádló és a vádlott nyilatkozott úgy, hogy személyi körülményeiben nem történt változás, ami a korábban felvett bizonyítás kisebb, formai megismétlése volt. Ezen túlmenően a bíró az eljárás ezen két szereplőjét az új eljárási kódex rendelkezéseinek megfelelően figyelmeztette a jogaira és a kötelezettségeire, ami azonban nem tartozik a bizonyítás-felvétel körébe. (/64. tjk. 2. oldal).

Ezt a napot a tárgyalási napok sorából mellőzni kellett, amely körülmény azonban nem érinti a tárgyalás folytonosságára vonatkozó szabályok megfelelő érvényesülését [korábbi Be. 287. § (3) bekezdés, Be. 518. § (3) bekezdés].

Észlelete továbbá a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék a tárgyalási napok felsorolásánál elmulasztotta a 2017. március 10-ei nap megjelölését, és - nyilvánvaló elírás folytán - tévesen jelölte meg az egyik határnap dátumát. E technikai jellegű hibákat korrigálta az ítéletábra.

Az elsőfokú bíróság ítélete teljes körűen megalapozott.

A törvényszék a vád tárgyává tett cselekmény szempontjából releváns valamennyi körülményt feltárta.

E körülmények vonatkozásában hiánytalan tényállást állapított meg.

A megállapított tények megfelelnek a bíróság által lefolytatott bizonyítás érintő ügyiratok tartalmának, illetve a törvényszék a megállapított tényekből további tényekre a logika szabályainak megfelelően helyesen következtetett [Be. 592. § (1) bekezdés és (2) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás helyes, másodfokú korrekciót nem igényel.

A bizonyítékok mérlegelése körében az elsőfokú bíróság megjelölte és iratszerűen ismertette azokat a bizonyítékokat, amelyekre döntését alapította, valamint megfelelő részletességgel megindokolta azt is, hogy a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat miért, vagy miért nem fogadott el [Be. 561. § (3) bekezdés d) pont]. Az elsőfokú ítéletből megállapítható, hogy a törvényszék a felsorolt bizonyítékokat milyen szempontok mentén milyen gondolkodási folyamat révén értékelte, és ennek eredményeként milyen következtetésre jutott, ezzel indokolási kötelezettségét maradéktalanul teljesítette (BH2012. 32).

A másodfokú bíróság nem osztotta az ezzel ellentétes pótmagánvádlói érvelést.

A pótmagánvádoló sérüléseinek a keletkezési körülményeivel kapcsolatban két, közvetlen bizonyítékokat szolgáltató bizonyíték-kör állt rendelkezésre: a vádlott, illetve a sértett vallomásai.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy vádlotti és sértetti vallomások tartalmazznak közös elemeket, miszerint: a vádlott úgy haladt az általa vezetett személygépkocsival a városban, hogy a sértett eközben a motorháztetőn tartózkodott (utazott), a sértett a főútra történő befordulást közben a járműről leesett, ezt követően a vádlott megállás (segítségnyújtás) nélkül a helyszínről eltávozott (elsőfokú ítélet 7. oldal második bekezdés). A vallomások fenti közös elemeit más bizonyítékok nem cáfolták, ezért ítéleti megállapításuk megalapozottságához nem fér kétség.

A bizonyítási eljárásnak a fentiekén túl két további lényeges iránya volt.

Egyrészről annak a vizsgálatára, hogy a sértett milyen módon került fel a motorháztetőre. A vádlotti védekezésnek megfelelően, oda szándékosan felkapaszkodott azért, hogy a vádlott távozását megakadályozza, vagy a sértetti előadás szerint a vádlott őt szándékosan elütötte, emiatt felcsapódott a motorháztetőre, ahol aztán sikerült megkapaszkodnia.

A bizonyítási eljárás másik lényeges kérdése az volt, hogy mindezek során érte-e támadás a vádlottat a sértett részéről.

Ezen alapvető kérdések vonatkozásában kellő információval rendelkező, illetve hiteles tanúvallomás nem állt rendelkezésre.

A 6-os számú tanú vallomásait az elsőfokú bíróság nem fogadta el hitelesnek. A törvényszék a mérlegelésének az eredményét részletesen és logikusan megindokolta (elsőfokú ítélet 7. oldal 7. bekezdés, 8. oldal 1. bekezdés). A szabályos mérlegelés eredménye a felülbírálat során nem kérdőjelezhető meg, mert az a felülmérlegelés tilalmába ütközne, amely „annyit jelent, hogy a

fellebbviteli bíróság nem dönthet másképp egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság tette" [Be. 593. § (1)-(3) bekezdés], (EBH2019. B. 9.).

A 2-es számú tanú a tényállás kérdéses mozzanatait nem látta, a vádlott édesapja információi közvetettek voltak, melyeket okkal nem tekintett kellő súllyal rendelkezőnek az elsőfokú bíróság (elsőfokú ítélet 8. oldal 2-3. bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a műszaki szakértő és az orvos szakértő véleménye alapján foglalt állást abban a kérdésben, hogy a vádlott, vagy a sértett vallomását tekinti-e irányadónak a tényállás taglalt részeinek a megállapításánál.

Ez a bizonyítékmérlegelési módszer megfelel a bírói gyakorlatnak, mert a szakértői vélemények természettudományos alapon, objektív adatokat szolgáltatnak, amelyek alapján az adott ügyben vizsgálható volt, hogy a fizikai-, és biológiai törvényszerűségek a vádlott vagy a sértett vallomását támasztják-e alá.

A pótmagánvádló következetesen állította, hogy őt a vádlotti jármű frontálisan (homlokfali részével) ütötte el, amelynek eredményeként felkerült a motorháztetőre és koponyájának hátsó része a szélvédő üveghez csapódott. Fejének becsapódása hozta létre az első szélvédő pókhálószerű benyomatos rongálódását. Példaként: „Az autó eleje kb. a jobb térdem magasságában érintkezett a testemmel (...) telibe vert az autóval (...) felestem a kocsi elejére, lefejeltem a szélvédőt, hátul volt megsérülve a fejem" (/6. tjk. 17. oldal.).

A sértett állításait a szakértői vélemények egyértelműen cáfolták.

Lényeges, hogy az előadást a maga komplexitásában kell vizsgálni, abból nem lehet egyes részeket - pl. hogy a fej beütődése létrehozhatja-e a benyomatos rongálódást - kiragadni és pusztán egyes részek önálló szakértői realitását vizsgálni. A műszaki és orvosszakértői véleményeket ugyancsak egymással összevetve kell értékelni.

A műszaki szakértő rámutatott arra, hogy amennyiben a vádlotti jármű első szélvédőjének benyomatos törése egy frontális elütésben a fej-becsapódástól keletkezett, úgy az elütési sebesség legalább 45- 50 km/h volt.

Az ilyen sebességgel történt frontális elütéshez, különösen a sértett fizikai adottságai mellett a motorháztetőn karakteres, jól észlelhető járműrongálódásnak kell társulnia, továbbá - az orvostudományi eredményeket felhasználó műszaki szakértői tapasztalatok szerint is - az elütött személynél határozottabb, a térdet is érintő lábsérülés lenne várható. Ilyen járműrongálódás és sértetti sérülés pedig nem volt, ezért műszaki szakértői eszközökkel az volt véleményezhető, hogy „igen nagy valószínűséggel" nem történt meg a sértett mondott elütése (szakértői vélemény 18. oldal, bír.ir /17. sorsz., szóbeli vélemény /62. tjk. 2. oldal).

A szakértő rámutatott arra is, ha a gyalogos a fejének a hátsó részével ütközik a szélvédővel, haladás közben a motorháztetőn önerőből meg kellett volna fordulnia ahhoz, hogy aztán ott meg tudjon kapaszkodni, ami „nagyon-nagyon nehézkes dolog". (/62. tjk. 6. oldal).

Az orvosszakértő is megállapította, hogy ha az elütés a sértett által elmondott módon történt, olyan sebességtartományban, ami a szélvédő benyomatos törését az adott helyen hozta létre, a sértett térdizületének is meg kellett volna sérülnie.

A sértett fején hátul keletkezett külső sérülés nem tipikus a fej szélvédőüveggel történő érintkezésre, „sokkal inkább keletkezhet akkor, amikor esés következtében a fej csúszik valamilyen érdes felületen" (/62. tjk. 4. oldal).

A boka sérülése és annak torziós jellege azt mutatja, hogy az, a „támasztott láb ficama” a járműről való lezuhanás során jött létre. (/62. tjk. 4. oldal). Vagyis a bokatáji sérülés nem arra utal, hogy annak elszenvedésekor a láb a levegőben volt.

A vádlotti előadást azonban a szakértői vélemények megerősítették.

A jármű rongálódások együttes képe alapján a műszaki szakértő a „járműre oldalról, kisebb dinamikával való felkapaszkodást” valószínűsítette.

A műszaki szakértő az első szélvédő üvegen két olyan sérülést is azonosított, amely bizonyosan nem gyalogos elütése során, hanem egy hegyesebb, élesebb tárgytól (nem kizárhatóan késtől) szúrási mechanizmus révén jött létre (szakértői vélemény 18., 20. oldal)

Olyan körülmény nem volt, ami a vádlotti vallomás hiteleségét megkérdőjelezte volna.

Tény, hogy a műszaki szakértő a kárkép alapján az elsodrásos elütést nem tudta kizárni, és úgy is nyilatkozott, hogy a szélvédő benyomatos rongálódása a homlokfali résszel elütött gyalogos fejének becsapódásától keletkezhetett úgy, hogy a sértettnek „az elütés pillanatában gyakorlatilag fel kellett ugrania”. (/62 tjk. 3. old).

Nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy ezek pusztán a vádlói oldal elméleti felvetésére adott szakértői válaszok voltak. Egyetlen bizonyíték sem tartalmazza azt, hogy az elütés elsodrásos volt, vagy a sértett a frontális elütés pillanatában felugrott volna. Az elütés tényét állító sértetti vallomások ezzel ellentétes tartalmúak.

Figyelmet érdemel az is, hogy az orvos szakértői vélemény szerint sértett bokasérülése, a támasztott lábat ért specális mechanizmusú erőbehatásra keletkezett, ami kizárja, hogy a sértett bokája felugrása közben sérült meg.

Mivel a szakértői vélemények az elütéses baleset megtörténte tekintetében a komplex sértetti vallomást cáfolták, míg a vádlotti vallomás egészét megerősítették, a törvényszék nem sértette meg a bizonyítékok mérlegelésének joggyakorlati rendjét, amikor a vádlott vallomását elfogadva, és a sértett vallomását elvetve állapította meg a tényállás ezen részeit.

Mivel a vádlott vallomása a sértett sérülési mechanizmusára hiteles volt, ez a hitelesség kiterjedt arra is, hogy őt a sértett részéről az elmondottak szerinti módon jogtalan támadás érte. Az elmondottakat a szélvédő szúrási mechanizmustól származó rongálódásai objektív módon megerősítik.

A másodfokú bíróság nem osztotta a pótmagánvádló jogi képviselőjének a bizonyítékok egyoldalú mérlegelésével kapcsolatban kifejtett álláspontját, a törvényszék mindkét vallomáskört bemutatta és értékelte.

A pótmagánvádló jogi érvelésével szemben megalapozott az a tényállási megállapítás, hogy a sértett „dühében beütötte a szélvédőt”. A törvényszék a tényállásnak ezt a mozzanatát tényből tényre történő következtetéssel állapította meg.

A műszaki szakértő elfogadott véleménye szerint a benyomatos rongálódást valamilyen tompa erőbehatás okozta, amelyet létrehozhatott „akár egy törnek a markolata” is. A tompa erőbehatás nem a sértett elütése során érte a járművet.

Tény, hogy a vádlott csak a szélvédőt ért szúrásokról számolt be, ez azonban nem zárja ki, hogy az első erőbehatás ugyanannak az eszköznek más részével - például annak a markolatával - történt, vagyis a sértett beütötte a szélvédőt.



E körülmények miatt okszerűen és logikai hibától mentesen állapította meg a tényállásnak ezt a részét is az elsőfokú bíróság.

Alaptalanul hivatkozott a fellebbezésben a pótmagánvádló jogi képviselője arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a szúrásos rongálódások utólagos keletkezésének a lehetőségét.

A szúrásos támadásra tett vádlotti előadás a vád cáfolata. A vád bizonyítása a vádlót terheli [Be. 7. § (1) bekezdés]. A vádat a törvényben meghatározott feltételek mellett a pótmagánvádló képviseli [Be. 54. §]. „A vád bizonyításához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló bizonyítási eszközök rendelkezésre bocsátása, illetve beszerzésének indítványozása a vádlót terheli. A bíróság a tényállás tisztázása során bizonyítékot indítvány alapján szerez be. Indítvány hiányában a bíróság bizonyíték beszerzésére és megvizsgálására nem köteles” [Be. 164. § (1) (3) bekezdés].

Jelen esetben a pótmagánvádló nem tett olyan bizonyítási indítványt, amelyen keresztül igazolható lett volna az, hogy a szélvédő szúrásos rongálódása a sérülési elszenvedése után keletkezett.

A sérelmezett bizonyítás hivatalból történő lefolytatása a bíróságnak nem volt feladata, ennek a hiányára alappal hivatkozni nem lehet.

Nem teszi az elsőfokú ítéletet megalapozatlanná, az sem, hogy a törvényszék nem értékelte a vádlott sértetthez írott leveleinek a tartalmát.

Az elsőfokú bíróság ismertette a leveleket. A levelek nem igazolják, hogy a vádlott szándékosan elütötte a sértettet, pusztán azt a vádlott által sem vitatott tény, hogy a sértett sérüléseit ő okozta, ezért sajnálkozik, ami azonban nem azonos a büntetőjogi felelősség elismerésével.

A másodfokú bíróság elutasította a pótmagánvádló jogi képviselőjének a bizonyítási indítványát.

Ennek oka egyrészt az, hogy a sérülési mechanizmus tekintetében pusztán elméleti felvetésű folyamatra kívánt további bizonyítást lefolytatni. Elméleti felvetés bizonyítás tárgya pedig nem lehet, különösen akkor, ha az adott körülmény vonatkozásában hitelesként elfogadható bizonyíték is rendelkezésre áll. Jelen esetben a felvetést a boka-sérülés jellege kizárja.

Másrészről a bizonyítás felvétel azért sem volt szükséges, mert az elsőfokú eljárásban a sérülési mechanizmusra nyilatkozó orvos-, és a műszaki szakértő együttes meghallgatása már megtörtént. Ezzel az indítvány egy szabályosan lefolytatott és az elsőfokú bíróság által értékelt eredményű bizonyítás megismétlését célozta, amely nem eredményezhette volna új, vagy a korábban rögzítettektől eltérő tények megállapítását.

A másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította [Be. 591. § (1) bekezdés].

A megállapított tények alapján törvényesen mentette fel az elsőfokú bíróság a vádlottat az ellene emelt vád alól.

A törvényszék helyesen ismerte fel, hogy az elkövetés és az elbírálás időpontja között új büntető törvény lépett hatályba, ezért állást kell foglalni abban a kérdésben is, hogy az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) vagy az ítélethozatalkor hatályos 2012. évi C. törvény rendelkezéseit kell-e alkalmazni [Btk. 2. § (2) bekezdés].

A büntetőtörvények rendelkezéseit összevetve helyesen jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy az elbíráláskor hatályos rendelkezések kedvezőbb elbírálást biztosítanak, így a Btk. rendelkezései az irányadóak (elsőfokú ítélet 9. oldal 1. bekezdés).

A vádlott tényállásban rögzített magatartása két bűncselekmény törvényi tényállását valósította meg formálisan.

„Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével közúton vagy közforgalom előtt el nem zárt magánúton más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki” a közúti veszélyeztetés büntettét valósítja meg. Súlyosabb a cselekmény megítélése, ha az, maradandó fogyatékossgot vagy súlyos egészségromlást okoz [Btk. 234. § (1) bekezdés (2) bekezdés b) pont 1. fordulat]. Az életveszélyes sérülést eredményként e tényállás nem nevesíti, azt az előbb megnevezett eredménykörben kell értékelni.

„Aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van”, a segítségnyújtás elmulasztásának a vétségét valósítja, büntetett alakzatért súlyosabban büntetendő, ha, „a veszélyhelyzetet az elkövető idézte elő” [Btk. 166. § (1) bekezdés (3) bekezdés 1. fordulat].

A két bűncselekmény egymással halmazatban megállapítható (41/2007. BK. vélemény).

A vádlott szándékosan megszegte a közúti közlekedés szabályait, amikor úgy haladt a járművel, hogy a sértett a motorháztetőn tartózkodott, ezzel ugyanis ott személyt szállított. „Személyt szállítani csak a járműnek e célra kialakított álló-, vagy ülőhely részén szabad” [KRESZ 46. § (1) bekezdés].

A vádlott a szabályszegéssel a sértett testi épségét szándékosan közvetlen veszélynek tette ki, mivel a motorháztető szerkezeti sajátosságai és a mozgó jármű felületén érvényesülő dinamikai hatások miatt a sértett földre zuhanásának, ez által sérülésének az azonnali, reális lehetősége fennállt.

A sértett a földre zuhanásakor megsérült. A sérülés csaknem szükségszerű bekövetkezése a földre kerülés körülményei alapján a vádlott által is felismerhető volt. Ennek ellenére a vádlott megállási, meggyőződési és a tőle elvárható segítségnyújtási kötelezettségének a teljesítése nélkül elhajtott a helyszínről. Segítségnyújtási kötelezettség azért terhelte, mert szándéka a sérülés okozására nem terjedt ki.

A segítségnyújtást megalapozó veszélyhelyzetet a vádlott maga hozta létre.

Mindezek előre bocsátására azért volt szükség, mert „büntethetőségi akadály fennállása esetén a vádlottat azon bűncselekmény miatt kell felmenteni (...) amelynek a magatartás - az említett büntethetőségi akadály hiányában - minősülne” (BH1996. 351.)

Helyesen ismerte fel a törvényszék, hogy a vádlott büntetőjogi felelőssége egyik cselekmény tekintetében sem állapítható meg.

A törvényszék a vádlottat a közúti veszélyeztetés büntette alól szituációs jogos védelem címén, míg a segítségnyújtás elmulasztásának a büntette alól „tényállásszerűség,, vagyis a tőle elvárhatóság, mint tényállási elem hiányában mentette fel (elsőfokú ítélet 9. old (3)-(5) bekezdés).

A másodfokú bíróság álláspontja szerint mindkét cselekmény esetében a jogos védelem zárja ki annak büntethetőségét.

Az elsőfokú bíróság jogszabály-hűen idézte a jogos védelemre vonatkozó büntető törvényi rendelkezéseket (elsőfokú ítélet 8. oldal utolsó bekezdés) [Btk. 22. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont ac) alpont].

A jogos védelmet a jogtalan támadás ténye teremti meg.

„A támadásnak „intézettnak”, vagy „közvetlenül fenyegetőnek” kell lennie. Intézett a támadás akkor, ha az elkövető valamely, a Különös Részben büntetni rendelt bűncselekmény (szabálysértés) törvényi tényállásának megvalósítását megkezdte. Közvetlenül fenyegető a támadás akkor, ha a támadás megkezdésétől azonnal vagy igen rövid időn belül reálisan tartani lehet. (...) A jogos védelmi helyzet mindaddig fennáll, ameddig a megtámadott okkal tarthat a támadás megkezdésétől vagy annak folytatásától. (...) Az elhárító cselekmény is tevékenység, aktív szembeszegülés a támadással.” (4/2013. Büntető jogegységi határozat.).

A sértett motorháztetőn történő szállításával megvalósuló közúti veszélyeztetés büntette a vádlott ellen intézett jogtalan támadás elhárítására szolgált. A sértett azzal, hogy a vádlott által vezetett személygépkocsi motorház tetején hasalva, többször a vádlott irányába szúrt és a szúrások egy része áthatolt a szélvédőn, egyre inkább megbontva annak az álagát, közvetlen támadást intézett a vádlott élete, testi épsége ellen. (elsőfokú ítélet 8. oldal utolsó bekezdés, 9. oldal 1. és 2. bekezdés). A járművel való elindulás és haladás e támadással szembeni szembeszegülés aktív, reális eszköze volt.

Amikor a sértett a személygépkocsiról leesett és megsérült, tehát amikor a vádlott segítségnyújtási kötelezettsége feléledt, a vádlott reálisan tarthatott a támadás azonnali folytatásától. A jogtalan támadás eszköze a sértettnél lehetett, az indulatos sértett néhány perccel előbb durva támadásra ragadtatta magát, amelyet kitartóan valósított meg. A helyszín elhagyása ez esetben is a sértett magatartásával való szembeszegülés eszköze volt. Annak aktivitása az elhajtásban nyilvánult meg. Az elhárító magatartás aktív jellegét nem érinti az a körülmény, hogy ezzel büntetőjogi értelemben egy kötelezettség elmulasztása (nem tévése) vagyis passzivitás valósult meg.

A vádlott mindkét tényállásszerű magatartás megvalósításakor jogos védelmi helyzetben cselekedett.

Azonos megítélésű esetek (EBH2019. B. 11., BH1997. 321.)

Nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a segítségnyújtás elmulasztása büntettének a tényállása meg sem valósult.

E bűncselekmény törvényi tényállásában a „tőle elvárható” fordulat a segítségnyújtásra - annak módjára és mértékére - vonatkozik, de nem jelenti azt, hogy van olyan, akitől semmilyen módú, és mértékű segítségnyújtás nem várható el. A kötelezettség nem teljesítése esetén a büntetőjogi felelősség megállapítását csak valamely Btk. általános részében meghatározott körülmény zárhatja ki.

A segítségnyújtási kötelezettség általános, a Btk. 166. § tényállásból levezethető kötelezettség.

E kötelezettséget objektív körülményként az alapozza meg, hogy van sérült vagy olyan személy, akinek az élete testi épsége közvetlen veszélybe került, szubjektív körülményként pedig az, hogy a kötelezettséget megalapozó helyzet felismerhető és a kötelezettség objektív teljesíthető. Példaként: nem felel a mulasztásért a jármű utasa, ha a járművezető nem áll meg a baleset helyszínén, ebben az esetben ugyanis az utasnak nincs objektív lehetősége a kötelezettség teljesítésre (BH1994. 355.).

A segítségnyújtást, illetve az azt megtestesítő részkötelezettségeknek - meggyőződési- (megállási), segítség felajánlási-, konkrét segítségnyújtási kötelezettség - legalább egy részét, valamilyen mértékben teljesíteni kell. A teljesítés módja és mértéke függ az elkövető személyétől és a konkrét körülményektől. „A segítségnyújtásnak olyannak kell lenni, amely az elkövetés adott viszonyai mellett az elkövetőtől elvárható. (...) Eszerint az elkövető személyi jellemzői, az adott eset körülményei között az elvárhatóság lehet alacsonyabb vagy magasabb. (...) Több elvi tartalmú határozat jelent meg abban a kérdésben, hogy az ittas állapotban lévő személytől helyzete folytán

nem lehet olyan mérvű segítségnyújtási kötelezettség teljesítést elvárni, mint a tudatzavart állapotban nem lévő személytől. Az azonban az ittas személytől is megkövetelhető, hogy más személy segítségét vegye igénybe" a helyszínen maradással a meggyőződési kötelezettséget teljesítse. (BJD 5123; BH1978. 511., BH1989. 134.) (elektronikus kommentár korábbi Btk. 172. §-hoz).

Az adott helyzetben a sértett életveszélyes sérüléseket elszenvedő, segítségnyújtásra szorult személy volt. Ez a helyzete a vádlott számára felismerhető volt. A vádlott személye és a körülmények alapján képes volt a segítségnyújtásra, Ezért a helyszínről elhajtó vádlott magatartása tényállásszerű is volt, azonban a vádlotti cselekmény büntethetőségét a Btk. 22. § (2) bekezdés a/, ac/ pontja szerinti jogos védelmi helyzet kizárta. Ezért a segítségnyújtás elmulasztásának büntette miatt emelt vád alóli felmentésére is a Be. 566. § (1) bekezdés d/ pontjára hivatkozással került sor.

A felróhatóság jogalapjának részben eltérő első-, és másodfokú megítélése nem érinti azt a végső következtetést, hogy a vád tárgyává tett cselekmények tekintetében a vádlott büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg. Az elsőfokú bíróság törvényes rendelkezést hozott, amikor a vádlottat az ellene emelt vád alól mindkét büncselekmény tekintetében felmentette. A felmentő rendelkezésben helyes az érintett büncselekmények Btk. szerinti megjelölése is.

Az elsőfokú bíróság nem rendelkezett az előterjesztett polgári jogi igényről.

Ez nem egyszerű mulasztás, hanem az elsőfokú bíróság jogi véleménye az igény tárgyában hozott döntés lehetőségéről, miszerint az ügy érdemében hozott „döntést figyelembevéve, csak a polgári jogi igény elutasításának lett volna helye", ami kedvezőtlen helyzetbe hozná a sértettet a más hatóság előtt folyamatban lévő azonos tárgyú eljárásban (elsőfokú ítélet 9. oldal 7. bekezdés).

Ez az álláspont azonban téves. A vádlott felmentése esetén nem az elutasításnak, hanem a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasításának van helye [Be. 560. § (1) bekezdés b) pont]. Ez a rendelkezés pedig nem sérti a pótmagánvádló érdekeit, hiszen az igény tekintetében nem született reo indicatát eredményező ügydöntő határozat.

Mivel e kérdésben az elsőfokú bíróság a jogszabályt helytelenül alkalmazta, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a törvénynek megfelelő határozatot hozott [Be. 606. § (1) bekezdés].

Kisebbségi korrekciót igényelt a pótmagánvádlót terhelő bűnügyi költség mértéke is. Az elsőfokú bíróság a költség mértékének a megállapításánál a költségjegyzékben nem szerepeltetett és ezért nem vett figyelembe olyan költségeket, amelyeket jogerős végzéssel megállapított.

Ugyancsak módosítani kellett a vádlott időközben megváltozott lakcímének megjelölését és a korábban részletezettek szerint a tárgyalási napok megjelölését.

Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helyben hagyta.

**Budapest, 2020. év január hó 14. napján**

**Dr. Ujvári Ákos s.k.**  
a tanács elnöke

**Dr. Fülöp Ágnes Katalin s.k.**  
előadó bíró

**Dr. Lőrinczy Attila István s.k.**  
bíró

A Fővárosi Törvényszék 10.B.708/2016/79. számú ítélete a Fővárosi Ítélet tábla mint másodfokú bíróság 16.Bf.226/2019/12. számú ítéletében írt változtatásokkal 2020. év január hó 14. napján jogerőre emelkedett.

**Budapest, 2020. év január hó 14. napján**

A kiadmány hitelül:  
tisztviselő

**. Ujvári Ákos s.k.**  
a tanács elnöke